

Udskriftsdato: søndag den 11. januar 2026

KEN nr 9948 af 06/09/2002 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse U-18-02 om genoptagelse - ændret vurdering - arbejdsskade - erstatning for tab af erhvervsevne

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 1009506-01

Ankestyrelsens principafgørelse U-18-02 om genoptagelse - ændret vurdering - arbejdsskade - erstatning for tab af erhvervsevne

Resume:

En sag om erstatning for tab af erhvervsevne blev efter en konkret vurdering genoptaget i Ankestyrelsen efter forvaltningsretlig genoptagelse af sikredes sag om førtidspension. Sikredes pension var ændret fra forhøjet almindelig førtidspension til mellemste førtidspension med virkning fra ansøgnings-tidspunktet.

Ankestyrelsen havde ved sin første afgørelse i arbejdsskadesagen lagt til grund, at sikrede var tilkendt forhøjet almindelig førtidspension. På tidspunktet for genoptagelse af arbejdsskadesagen, hvor sikrede havde fået ændret sin pension til mellemste førtidspension, fandt Ankestyrelsen, at der - på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger, sikredes alder, uddannelse, tidligere beskæftigelse og manglende revalidering - ikke var mulighed for nærmere at belyse en resterhvervsevne, der med overvejende sandsynlighed talte imod, at erhvervsevnetabet fastsattes svarende til den tilkendte mellemste førtidspension. Sikrede fik herefter tilkendt erstatning svarende til et erhvervsevnetab på 65%.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Kassationsdato:

01-06-2009

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 32, stk. 1 og § 32, stk. 2

Almindelige forvaltningsretlige principper - Ulovbestemte forvaltningsretlige principper -

Sagsfremstilling:

Ankestyrelsen havde i marts 1997 truffet afgørelse om varigt mén på 8% og fastsat tab af erhvervsevne til 35%, til en sygehjælper, der havde fået anerkendt en ryglidelse som erhvervssygdom. Erstatningen var nedsat på grund af forudbestående lidelse i form af spondylolisthese og arcolyse. I februar 1998 udtog sikrede stævning mod Ankestyrelsen.

Hovedspørgsmålet i sagen var i hvilket omfang méngraden og erhvervsevnetabet kunne tilskrives den anerkendte del af sagsøgerens ryglidelse.

Af Retslægerådets svar på spørgsmål F fremgik, at den påviste spondylolisthese kunne være medvirkende årsag til sagsøgerens symptomer i ryggen, men at graden af sandsynlighed ikke kunne fastslås. Efter at være forelagt en udtalelse af 17. august 1999 fra sagsøgtes ortopædkirurgiske lægekonsulent [...] havde Retslægerådet som svar på spørgsmål 6 oplyst, at det uændret var Retslægerådets vurdering, at såvel den påviste spondylolisthese som den fysiske rygbelastning kunne have været medvirkende til sagsøgerens symptomer, samt at det ikke er muligt at fastslå de to faktoreres relative andel i symptomatologien.

Som svar på spørgsmål 1 om, hvorvidt sagsøgerens arcolyse og spondylolisthese med overvejende sandsynlighed ville medføre ryggener uafhængigt af hendes rygbelastende arbejde, herunder nogle nærmere angivne rygtraumer i 1980 og 1983, har Retslægerådet henvist til svaret på spørgsmål F. Rådet har tilføjet: "Det vil sige omvendt giver spondylolisthese og arcolyse nødvendigvis ikke symptomer, hvilket de nævnte rygtraumer nødvendigvis heller ikke gør. "

Blandt sagens øvrige lægelige oplysninger fremgik det af konklusionen i erklæring af 28. maj 1998 fra [...] og i sagsøgtes lægekonsulents erklæring af 17. august 1999, at sagsøgerens rygsymptomer henholdsvis delvis og helt kunne tilskrives den forudbestående lidelse.

I konklusionen i sidstnævnte erklæring fremgik det endvidere, at det "er overvejende sandsynligt, at sagsøgeren uden rygbelastende arbejde ville have udviklet betydelige rygklager og være endt med en operation, da den gradvise symptomudvikling af den aktuelle karakter er symptomatisk for en olisthese (smertelindring i liggende stilling)... "

Efter bevisførelsen, herunder navnlig Retslægerådets svar på spørgsmål F, 6 og 1, fandt retten ikke, at sagsøgte havde godtgjort, at overvejende sandsynlighed talte imod, at sagsøgerens tab af erhvervsevne eller varige mén kunne anses at være en følge af arbejdsskaden, jf. arbejdsskadeforsikringslovens § 13.

Retten tog herefter sagsøgerens påstand vedrørende varigt mén til følge og anså hendes erhvervsevnetab for at være en følge af arbejdsskaden alene.

For så vidt angik størrelsen af erhvervsevnetabet som følge heraf, havde retten ud fra de foreliggende oplysninger ikke mulighed for at fastsætte erhvervsevnetabsprocenten. Sagen hjemvistes derfor til behandling hos de administrative myndigheder til fastsættelse heraf samt til fornyet behandling vedrørende virkningstidspunktet herfor. "

Ankestyrelsen traf herefter den 29. juni 2001 afgørelse, hvorefter arbejdsskaden fandtes at have medført tab af erhvervsevne på 50%. Sikrede var således berettiget til yderligere 15% i erstatning for tab af erhvervsevne. Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at Østre landsret den 1. marts 2001 havde udtalt, at sikredes erhvervsevnetab alene ansås for at være en følge af arbejdsskaden, og at erhvervsevnetabsprocenten ikke var mindre end ca. 50% og ikke større end ca. 65%. Ankestyrelsen lagde endvidere til grund, at Revaliderings- og pensionsnævnet i marts 1991 tilkendte sikrede forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra 1. marts 1989, og at Ankestyrelsen den 13. maj 1992 tiltrådte nævnets afgørelse om førtidspension. Ankestyrelsen lagde endvidere til grund, at arbejdsskadens følger havde været hovedårsagen til, at sikrede efter arbejdsskadens indtræden ikke vendte tilbage til arbejdsmarkedet, men overgik til førtidspension.

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at foretage en anden vurdering af sikredes samlede erhvervsevne-nedsættelse end den vurdering, der lå til grund for Ankestyrelsens afgørelse af 17. november 1997 om erstatning for tab af erhvervsevne, hvorefter det samlede tab blev vurderet til 50%, idet der ikke efter pensionsafgørelsen i 1992 og afgørelsen om erstatning for tab af erhvervsevne i 1997 var fremkommet væsentlige nye oplysninger, der kunne danne grundlag for en anden vurdering af erhvervsevnetabet.

Efter genoptagelse på baggrund af Højesterets dom af 22. december 1999, ændrede Ankestyrelsen i november 2001 sin tidligere afgørelse om førtidspension. Ankestyrelsen fandt, at sikrede havde ret til at få mellemste førtidspension, da Ankestyrelsen skønnede, at sikredes erhvervsevne var nedsat med omkring 2/3. Pensionen blev tilkendt fra 1. marts 1989, der var den 1. i måneden efter, at sikrede søgte om pension, jf. de dagældende regler i pensionslovens § 33.

Ankestyrelsen lagde til grund, at sikrede havde arbejdet som sygehjælper indtil hun ophørte på grund af sin ryglidelse den 10. januar 1989. Ifølge speciallægeerklæring var der buerodsdefekt med afglidning på 1 1/2 cm og kraftig diskusdegeneration. Erhvervsevnen var betydeligt nedsat med skønsmæssigt over 2/3. Der var konstante smerter i lænderyggen med periodevist optrædende smerte- og kuldefornemmelse i benene. Hun havde opgivet fritidsaktiviteter, herunder hundekennel. Hun var svært funktionsindskrænket også i hjemmet, selv om hun tog fast medicin. Ankestyrelsen fandt herefter, at der - på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger, alder, manglende forsøg på revalidering og langvarigt fravær fra arbejdsmarkedet, sammenholdt med den ændrede praksis på pensionsområdet efter Højesterets dom af 22. december 1999 -, ikke var mulighed for nærmere at belyse en resterhvervsevne, der udelukkede tilkendelse af mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen ændrede derfor sin tidligere afgørelse af 13. maj 1992.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af betydningen af Ankestyrelsens ændrede vurdering i pensionssagen for muligheden for forvaltningsretligt at genoptage arbejdsskadesagen.

Afgørelse:

Ankestyrelsen besluttede at genoptage sikredes sag.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen i sin afgørelse af 29. juni 2001 ved vurderingen af det samlede erhvervsevnenedsættelse bl.a. lagde til grund, at Revaliderings- og pensionsnævnet den 6. marts 1991 tilkendte hende forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra 1. marts 1989, og at Ankestyrelsen den 13. maj 1992 tiltrådte nævnets afgørelse om førtidspension. Forudsætningerne for denne vurdering var ændret på grund af Ankestyrelsens afgørelse af 16. november 2001, hvorefter sikrede - efter genoptagelse af førtidspensionssagen - var anset for berettiget til mellemste førtidspension svarende til en nedsættelse af hendes erhvervsevne med 2/3 eller ca. 65% med virkning fra 1. marts 1989. Ankestyrelsen havde derfor efter en konkret vurdering fundet, at der var grundlag for at genoptage sagen.

Arbejdsskaden fandtes efter Ankestyrelsens fornyede vurdering at have medført tab af erhvervsevne på 65%, jf. lovens § 32, stk. 1 og 2.

Ankestyrelsen lagde til grund, at arbejdsskadens følger havde været hovedårsagen til, at hun efter arbejdsskadens indtræden ikke vendte tilbage til arbejdsmarkedet, men overgik til førtidspension. Ankestyrelsen fandt på den baggrund, at det samlede erhvervsevnetab på baggrund af den indtrufne skade sammenholdt med hendes alder, evner, uddannelse og tidligere erhvervsforhold, måtte ansættes til 65%.

Ankestyrelsen fandt således, at der - på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger, hendes alder, uddannelse, tidligere beskæftigelse, manglende forsøg på revalidering - ikke var mulighed for nærmere at belyse en resterhvervsevne, der med overvejende sandsynlighed talte imod, at hendes erhvervsevnetab fastsattes svarende til den tilkendte mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen sendte samtidig sagen til Arbejdsskadestyrelsen med henblik på afgørelse om, fra hvilket tidspunkt den yderligere erstatning skulle tilkendes.